

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Sacramentis In Genere

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XV. Refelluntur definitiones Anabaptistarum, & Zvvinglianorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53925](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53925)

SECUNDO, si essent illa verba conditionata, rueret fides iustificans Lutheranorum. Nam ipsi volunt hominem debere credere absolute sine vlla hæsitatione, se esse iustum: ergo Deus absolute testatur illum esse iustum; non enim debet homo credere, nisi quod Deus testatur. Et præterea fides debet esse certa, ergo non debet pendere à conditione, si homo credat. Nam nemo certus est secundum Lutherum, de se an verè credat: sic enim scribit Lutherus in libro contra rebaptizantes edito anno M. D. XXVIII. *Baptismus non est fundandus supra fidem baptizantis, vel baptizati, quia vterq, incertus est de fide.* Et infra: *Ita euenit, & solet fieri de fide, ut qui arbitratur se credere, nihil omnino credere sepe conuincatur, & econtrà, qui nihil se putat credere, ut omnium maxime credat.*

TERTIO. Aduersarij ita de hac re loquuntur, ut omnino absolute esse testimonium Dei in Sacramentis credere videantur. Sic enim loquitur Philippus in locis, cap. de Baptismo *Ego, inquit minister, mandato diuino, & loco Christi baptizate, id est, hoc signo testificor ablui peccata tua, & te reconciliatum esse vero Deo, &c.* vbi nullam facit mentionem conditionis, Atque hæc de definitione Lutheranorum.

CAPVT XV.

Refelluntur definitiones Anabaptistarum, & Zuinglianorum.

LTERA sententia de natura Sacramenti est quorundam, quos Lutherus, & Calvinus passim phariseos vocant. Hi docent Sacramenta nihil esse aliud, quàm signa quædam instituta ad discernendum populum Christianum à Iudæis, & paganis, quomodo Romanis olim toga erat signum, quo discernebantur à Grecis, & quo modo nunc diuersæ formæ, & colores vestium distinguunt diuersa genera Monachorum. Auctorem huius sententiæ Andream Carolstadium facit Lutherus in serm. de verbis cænæ: *Hoc est corpus meum.* Qui Andreas fuerat olim et primis Lutheri discipulis, & amicis: quare in secundo scripto contra Regem Angliæ vocat eum suum Absalonem, & Iudam quibus

quòd sicut Absalon Dauidi patri, & Iudas Christo præceptorum, ita Carolstadius sibi rebellis, & infidelis fuerit.

Ab hac sententia non abhorruit initio Philippus Melancthon, ut patet ex locis anno XXII. editis, ubi hanc sententiam probabilem putat. Cap. de signis, in fine: *Probabili*, inquit, & illi voluntati, qui symbolis, seu tessera militibus hæc signa comparauerunt, quod essent notæ tantum, quibus cognoscerentur, ad quos pertinerent promissiones diuinæ. Tametsi postea eam oppugnauerit in Apologia Confessionis art. 13. & in locis ultimo editis.

Vbi NOTANDVM est duas primas sententias, quas Kemnitijs enumerat; VNA videlicet, quòd Sacramenta sint signa, quibus distinguuntur Christiani à non Christianis; ALTERA, quòd sint symbola quædam Christianæ societatis: rectius à Philippo locis notatis, vnam sententiam fieri. Nam illi duo tantum agnoscunt Sacramenta, Baptismum & cœnam. Et Baptismum quidem symbolum faciunt; quo discernamur à non Christianis, cœnam autem symbolum Christianæ inter nos societatis.

Hæc sententia partim est vera, partim etiam falsa. Etsi enim Sacramenta illum usum habeant, quòd distinguunt religionem veram à quibusdã falsis, tamen non est hic solus, vel præcipuus Sacramentorum nostrorum usus. Nam PRIMO in Scripturis nusquam legimus, Baptismum, Eucharistiam, aut alia Sacramenta instituta esse, ut distinguant populum Christianum ab aliis populis: legimus autem frequenter in eum finem esse instituta, ut iustificent homines, Mar. ult. *Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit*: Non dixit, discernetur ab aliis, sed saluus erit. Actor. 2. *Pœnitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum in nomine Iesu Christi, in remissionem peccatorum vestrorum, & accipietis donum Spiritus sancti*. Et Actor. 22. *Baptizare, & ablue peccata tua inuocato nomine ipsius*. Adde loca supra citata, quæ idem docent, Sacramenta videlicet instituta ad iustificandum.

SECUNDO alia signa sunt meliora ad distinguendum populum Dei ab aliis populis, ut confessio fidei, quæ solis conuenit veris Catholicis; cum Baptismus communis sit cum hæreticis; ut etiam charitas mutua, quæ in solis Catholicis est, cum Sacramenta omnia sint communia cum schismaticis. Quare

E Domi.

Dominus, Ioannis 13. non ait: *In hoc cognoscent omnes, quod discipuli mei estis*, si Baptismum habueritis, aut Eucharistiam, sed si dilectionem habueritis adinuicem.

TERTIO, Sacramēta omnia vim habent ex Christi passione, in cuius rei signū ex latere Domini perfosso manauit sanguis, & aqua, Ioan 19. Aqua enim Baptismum significauit, vt Ambrosius lib. 10. in Luc. cap. 105. Chrysostomus, Cyrillus, Theophylactus in cap 19. Ioan. Leo epist. 4. cap. 6. Damascenus lib. 4. cap. 10. Hieronymus epist. 83. ad Oceanum, & Augustinus docent, tractat. 120. in Ioan. qui etiam tractat hoc idem probat ex illis verbis Pauli ad Ephes. 5. *Christus dilexit Ecclesiam, & tradidit semetipsum pro ea, mundans eam lauacro aquæ in verbo vitæ.* & lib. 15. ciuit cap. 26. idem probat aliis testimoniis. At certè si solūm distinguere debent, quomodo togæ distinguunt, non erat opus Christi passione, sed satis erat humanum beneplacitum.

DENIQUE illa sententia longissimè abest à sensu, & verbis omnium Patrum: quorum nomine vnum AYGVS TINVM ad diamus, quæst. 84. in Leuiticum: *Sine sanctificatione inuisibile gratiæ, visibilia Sacramenta quid prosunt?* & lib. 19. contra Faustum, cap. II. *Sacramentorum vni inenarrabiliter vni let plurimum, & ided contempta sacrilegos facit; Impiè quæpe contemnitur, sine quo non potest perfici pietas.*

TERTIA definitio est Anabaptistarum, qui docent, Sacramenta nihil esse aliud, quàm allegorias, & quasi signa quædam bonorum operum, & vitæ ac morum spiritualium. Volunt enim baptizari homines, vt significant debere Christum nos sustinere aduersa, & ipsam mortem pro Christo. Referunt hunc errorem Philippus in locis anni XXXVI. & XLI. cap. de Sacramentis, Ioannes Brentius homil. 23. in cap. 3. Luc. Kemnitius in 2. parte Examinis, pag. 96.

SED nullo negotio hæc sententia refelli potest. Nā etiam hanc utilitatem cum aliis habent Sacramenta, vt admonent homines bonorum operum, & virtutum (nam certè negare non potest, quinmersio in Baptismo, & emerfio, admonent mortis, qua mori debemus peccato, & resurrectionis, qua resurgere debemus ad nouam vitam: cuius rei meminuit etiam Apostolus, Rom. 6. & Eucharistia admonet pacis, & amicitie, quæ inter nos esse debet: *Sumus enim vnum corpus, qui de*

quo pane participamus. 1. Corinth. 10. tamen non est iste solus, nec præcipuus Sacramentorum vsus: proinde nec in eo posita est essentia, & natura Sacramenti.

Et probatur hoc iisdem argumentis, quibus aduersus Carolstadium vsi sumus. PRIMO, quia Scriptura dicit, Sacramenta instituta ad iustificandum, 1. Cor. 6. *Abluti estis, sanctificati estis.* Ephes. 5. *Mundans eam lauacro aquæ in verbo vitæ.* SECUNDO, si solum deberent esse allegoriæ, non erat opus, ut manarent ex latere Christi; sufficiebat enim humanum beneplacitum. TERTIO, quia non deerant aliæ vtiliores, & efficaciores admonitiones ad benè viuendum, ut exhortationes, & exempla Christi, & Sanctorum. Adde QUARTO, quòd si ea sententia vera esset, Sacramenta non essent signa nisi futurarum rerum. At sunt etiam signa rerum præteritarum, & præsentium; nam Eucharistia repræsentat Christi mortem, 1. Cor. 11, & Baptismus significat internam abluionem, quæ tunc perficitur, cum exterius baptizamur, iuxta illud Act. 22. *Baptizate, & abluete peccata tua.*

QUARTA definitio est aliorum, qui volunt, Sacramenta esse signa gratiæ, non quæ tunc percipiatur, sed quæ iam antea percepta fuerit. Hanc sine nomine auctoris referunt, & refellunt Zvinglius in lib. de vera, & falsa religione, cap. de Sacramentis, & Kemnitiu loco citato in Exam. pag. 96. Et facillè refutari potest; quia Scriptura disertis verbis docet, Sacramenta in præsentem gratiam adferre. Act. 22. *Ablute peccata tua.*

QUINTA definitio est Zvinglij, & sectatorum eius, excepto tamen Petro Martyre, ut supra diximus. Zvinglius igitur in libro de vera, & falsa religione, cap. de Sacramentis, posteaquam refutauit sententiã Catholicorum, & Lutheranorum, aperit mentem suam, ac docet, Sacramenta nihil esse aliud; nisi initiationem quandam, & oppignerationem, qua videlicet homines se obligant Christo, & eius militiæ nomen dant. Ex quo deducit, Sacramenta nõ esse testimonia iustitiæ, præcipuè ei, qui Sacramenta suscipit, ut Lutherani dicebant; sed esse testimonia publicã toti Ecclesiæ de obligatione, & fidelitate; quam ille debet Christo, cui se consecrauit. Eandem sententiam sequitur Martinus Bucerus in commentario 3. cap. Matthæi, & in præfatione secundæ editionis eorundem commentariorum, vbi addit: *Quod si ij, qui baptizantur, sunt prædestinati,*

uati, tum Sacramentum non solum est signum, quod illi dent nomen Christo, & recipiantur in externa Ecclesia, sed etiam adfert quandam consolationem; si verò non sunt prædestinati, tum Sacramentum est nudum signum, quod illi recipiantur in externa Ecclesia, non autem à Deo. Vnde etiam deducit, infantibus non prædestinatis, nihil prodesse Baptismum, sed perire eos, licet sint baptizati.

Hæc sententia similis est superioribus. nam adfert quidem aliquid veri (neque enim negari potest, quin per Sacramenta iniciemur, & nomen Christo demus, & publicè testemur, nos esse membra Ecclesiæ) sed in eo errat, quod nō agnoscit alium finem sublimiorem institutionis Sacramentorum: & proinde non rectè explicat naturam Sacramenti. Et probatur hoc PRIMO ex sententia Zvinglij, Christus nihil agit, sed solum homo testatur se fore fidelem. At Ioan. I. dicitur: *Hic est qui baptizat.* Et Ephes. 5. *Mundans eam, &c.*

SECUNDO, quia Zvinglius requirit, ut homines antequam Sacramenta recipiant, sint iustificati, & coniuncti Christo interiori, & solum per Sacramenta exteriori testentur, & profiteantur se velle Christo militare, & Ecclesiæ externæ adungi. At Scripturæ testantur Sacramenta esse instituta ad sanctificandum, & mundandum hominem interiori. Id enim significat Apostolus, cum ait, Ephes. 5. *Mundans eam lauacro aquæ in verbo vitæ.* Ad quem locum respiciens S. AVGVSTINVS tract. 80. in Ioannem scripsit: *Vnde hæc tanta virtus aquæ, ut corpus tangat, & cor abluat?* Item Ioan. 3. & ad Tit. 3. dicitur Baptismus lauacrum regenerationis, & renouationis. Ex quibus locis habemus, per Baptismum hominem renasci, quod ad interiori hominem pertinet, & non solum exteriori testari se esse fidelem. Huc etiam pertinent Scripturæ citatæ contra alios errores, Actor. 2. & 22. I. Cor. 6.

TERTIO probatur hoc idem. Nam Apostolus Rom. 6. aperitissimè dicit, Baptismum significare mortem, & resurrectionem Christi: & I. Cor. 11. dicit Eucharistiã institutam in memoriam passionis Domini: Non igitur Sacramenta significant solum hominem iniciari Deo, vel coniungi cum Ecclesia.